

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
NAMANGAN TO‘QIMACHILIK SANOATI INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”

Namangan to‘qimachilik sanoati instituti rektori

Q.M. Xoliqov

2024- yil “ ”

TEXNIK NAZORAT ASOSLARI FANINING
O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi	700 000	Muhandislik, ishlov berish va qurilish sohalari
Ta’lim sohasi:	720 000	Ishlab chiqarish va ishlov berish sohalari
Ta’lim yo‘nalishi:	60721200	Yengil sanoat buyumlari konstruktsiyasini ishlash va texnologiyasi (tikuv buyumlari)

Namangan-2024

Fan/modul kodi TNA2604		O'quv yili 2024-2025	Semestr 6	Kreditlar 4
Fan/modul turi Tanlov		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4
1	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Texnik nazorat asoslari	60	60	120
2	I. Fanning mazmuni: Fanni o'qitishdan maqsad - Yengil sanoat korxonalarida hosil qilinadigan yarim mahsulotlar, tikuv buyumlarining tuzilishini, ularning hossalari shakllanishini va sifatini nazorat qilish usullarini, hamda natijalarni tahlil etish yo'llarini o'rgatishga qaratilgan. Mahsulot sifatini doimiy nazorat qilib borish, texnologik jarayonlar parametrlarini tekshirib turish korxonada qabul qilingan texnik nazorat rejasi asosida amalga oshiriladi. Ushbu nazoratni asosan korhona ishlab chiqarish laboratoriyasi amalga oshiradi; Fanning vazifasi – Tikuv korxonalarida texnik nazoratni tashkil etishni, xomashyo va mahsulotlar sifatini aniqlashni hamda texnologik parametrlarni aniqlashning zamonaviy usullari, asbob uskunalaridan foydalanish tartibini, texnologik nosozliklarni tez aniqlash va bartaraf etish yo'llarini, jarayonlarni tadqiq etishda matematik usullardan foydalanish imkoniyatlarini va ularni o'zining ishlab chiqarishdagi yoki ilmiy faoliyati davomida qo'llay olish uslubiyotini shakllantirishdan bo'yicha ko'nikmalar hosil qilishdir.			
	II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari): II.1. Ma'ruza mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar 1-Mavzu. Fanga kirish, maqsadi va vazifasi, tikuv mashinalarini ishlatishda texnika va yong'in xavfsizligi; Kirish. Fanni o'rganishdan maqsad. Texnik nazorat ob'ekti. Nazorat natijalari. Nazorat usulini tanlash. Tikuv korxonalaridagi laboratoriyalarning vazifasi va tuzilishi. Yengil sanoat korxonalari laboratoriyalarida texnika havfsizligi qoidalari va ularga qo'yilgan talablar. Yong'in o'chirish va tibbiy vositalar, ulardan foydalanish tartibi. 2-Mavzu. Kiyim ishlab chiqarish sanoatida mato sifatini baholash (Fabric quality assessment for clothing industry)*			

Yengil sanoat korxonalariga keltirilgan gazlamalarnig navini aniqlash. Mexanik ko'rsatkichlariga, rang mustahamligi bo'yicha sifatiga baho berish. Tashqi nuqsonlari bo'yicha gazlama navini aniqlash.

3-Mavzu. Tikuvchilik korxonalarida ishlab chiqarishni rejalashtirish va nazorat qilish (Production planning and control)*

Gazlamalarni qabul qilish, tikuv jarayonida tarkibi va xomashyo sarfi, jarayon holati va sifat tarkibi. Yordamchi qismlar sifatini tekshirish

4-Mavzu. Ishlab chiqarish laboratoriyasi va uning faoliyatini tashkil qilish

Laboratoriya faoliyatini tashkil qilish. Texnik nazorat rejasi tuzish tartibi. Yarim mahsulotlarning muhim xossalarini aniqlash usullari va uslublari. Namuna olish.

5-Mavzu. Ishlab chiqarish korxona laboratoriyasidagi jihozlarni ishlashini va olingan natijalarni tahlil qilishni o'rganish**

Laboratoriya sinovlari rejasi. Foydalaniladigan uskunalar va ularga xizmat ko'rsatish tartibi. Laboratoriyadagi asbob-uskunalarni tanlash. Laboratoriya inventarlari. Nazorat moslamalari va qurilmalari. Statik va dinamik tadqiqot mashinalari.

6-Mavzu. Bichish, tikish va pardoqlash bo'limlarida texnik nazorat tartibi

Bichish, tikish va pardoqlash sexida texnik nazoratni tashkil etish, nazorat rejasi. Bichish sexida ajralayotgan chiqindi miqdori va yarim mahsulot notekisligini aniqlash. Jihozlarda tezliklarni aniqlash va rostlash, oraliq masofalarni tekshirish, uzatmalarda almashinadigan qismlarni tekshirish. Namuna olish usullari.

7-Mavzu. Yengil sanoat buyumlarini orgonoleptik usul yordamida sifatiga baho berish usullari.

Yengil sanoat buyumlari, xom-ashyolari va yarim mahsulotlarini tashqi ko'rinishi bo'yicha sifatiga baho berish. Texnologik jihozlarga xizmat ko'rsatish tartibi. Mahsulotlarni transportirovka qilish.

Izoh: * Indian Institute of Technology Delhi (IITD) 197 QS World University Rankings,

** Namangan shahar "IDEAL TEKSTIL ORZU" MCHJ korxonasi tavsiyasi asosida olingan.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar
Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Tikuv buyumlarini tayyorlanish bosqichlari bo'yicha nazoratlash tartibi;
2. Sifatga oid umumiy tushunchalar. Kiyim sanoatida sifat nazorati tizimlari **;

3. Ishlab chiqarishdan oldingi nazorat **;
4. Iste'molchi nuqtai nazaridan matoning sifat jihatlari (Quality facets of fabric from consumers standpoint)*;
5. Charm va uning sifat ko'rsatkichlarini aniqlash;
6. Yengil sanoat korxonalari ishlab chiqarish laboratoriyasi vazifalari va mavjud uskunalari;
7. Tikuv korxonalarida texnologik jarayon nazorati tartibi tashkil etish va mashinalarga texnik xizmat ko'rsatishni o'rganish**;
8. Ventilatsiya va konditsioner qurilmalari. Shamollatish va namlikni nazorat qilish tizimi ishini o'rganish**;
9. Ishlab chiqarishdan hahar nazorat **;
10. Yengil sanoat korxonalarida foydalaniladigan qo'lda bajariladigan jarayon uchun uskunalari;
11. Yengil sanoat buyumlarini qadoqlash tartibi va ularni o'lchamlari;
12. Reglamatsiyalar va texnik hujjatlar bilan ishlash**.

Izox: * Indian Institute of Technology Delhi (IITD) 197 QS World University Rankings,

** Namangan hahar "IDEAL TEKSTIL ORZU" MCHJ korxonasi tavsiyasi asosida olingan.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagog va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Yengil sanoat xom ashyolari va ularning turlari.
2. Tikuvchilik korxonalarida xom ashyoni qabul qilish tartibi.
3. Ishlab chiqarish jarayonida amalga oshiriladigan sifat nazorati. tadbirlari.**
4. Sifatni baholash.**
5. Tayyorlov bo'limida texnik nazorat.
6. Bichish tsehidagi texnologik jarayon va uni nazorat qilish tartibi.
7. Bichuv sexining mashina va uskunalari
8. Pardoqlash bo'limlarida texnik nazorat tartibi.
9. Sifat nazorati jadvallari va ularning talqini (Quality control charts and their interpretation).*
10. Tikuv ishlarida o'lchash va nazorat qilish (Measurement and controls in sewing operation).*
11. Material sifatini tekshirish mashinalari.**
12. Yengil sanoatda foydalaniladigan dinamik sinov uskunalari.

	13.Yengil sanoatda foydalaniladigan statik sinov uskunalari. 14.Gazlamalarni sifat ko'rsatkichlarini tekshirish tartibi. 15.Charm va uning sifat ko'rsatkichlarini aniqlash. 16.Kiyim mahsulotlarini qadoqlashda texnik nazorat tartibi.** 17.Tikuv buyumlarini turli standartlar bo'yicha o'lchamlari.** Izoh: * Indian Institute of Technology Delhi (IITD) 197 QS World University Rankings, ** Namangan shahar "IDEAL TEKSTIL ORZU" MCHJ korxonasi tavsiyasi asosida olingan Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.
3	V. Ta'lim natijalari (Kasbiy kompetensiyalar) Talaba bilishi kerak: - yengil sanoatda texnik nazorat to'g'risida asosiy <i>tushunchalarga ega bo'lishi;</i> - soha jarayonlari bo'yicha o'tkaziladigan nazorat turlari va usullarini, - yengil sanoat mahsulotlari ustida texnik nazorat o'tkazish, natijalarga ishlov berish va ularni tahlil qilishni, - yengil sanoat korxonalaridagi ishlab chiqarish laboratoriyalari ishini tashkil qilishni, - yengil sanoat buyumlari ishlab chiqarishda texnologik jarayonlarini bosqichlari bo'yicha nazorat qila olishni <i>bilishi kerak;</i> - xomashyo, yarim mahsulot va tayyor buyumlarning sifat ko'rsatkichlariga mos keluvchi standart talablar haqida, - adabiyotlar bilan ishlash, tegishli ma'lumotlarni ajratish <i>ko'nikma va tajribasiga ega bo'lishi zarur.</i>
4	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: - amaliy va laboratoriya mashg'ulotlari; - interfoal keys-stadilar; - kichik guruhlarda ishlash; - taqdimotlar qilish; - jamoa bo'lib ishlash; - vedio materiyallar tayyorlash; - individual ishlash. - mobil platforma; - courselab; - java script; - autoplay.
5	VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va amaliy tushunchalarini to'liq o'zlashtirish, fan

	yuzasidan mustaqil fikrlay olish, mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayorlash va uni taqdimot qilish, nazorat turlari bo'yicha berilgan topshiriqlarni o'z vaqtida topshirish.
6	Asosiy adabiyotlar 1. Жабборов М.Ш. Тикувчилик технологияси. Т.: 1994. -414 bet. 2. Мальтцева Е.П. Тикувчилик материалшunosлиги Т.:1986. -232 bet. 3. N.G. Abbasova va boshqalar. Yengil sanoat mahsulotlari materialshunosligi. 1-qism. Darslik. - Т.: "Aloqachi", 2005. -283 bet. 4. Очилов Т.А. ва бошқалар. Тўқимачилик материалларини синаш. "Ўзбекистон", Т., 2004. -184 bet. Qo'shimcha adabiyotlar 1. Исаев В.В. Тикувчилик корхоналари жихозлари. Т.: 1986. -336 bet. 2. Кирюхин С.М., Соловьев А.Н. Контроль и управление качеством текстильных материалов, М.: 1977. 3. Бершев Е.Н., Куликова Н.А. «Технический контроль в производстве нетканых материалов М.: 1983. -240 стр. Axborat manbalari: http://ziyonet.uz http://title.uz http://www.textileclub.ru www.uzts.uz w.w.w.terrot.de www.sifat.uz w.w.w.mayer.com www.modnava.ru www.fashion.ru www.desian.com https://textile.iitd.ac.in.com
7	Namangan to'qimachilik sanoati instituti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.
8	Fan/modul uchun ma'sullar: N.B.Maqsudov - Namangan to'qimachilik sanoati instituti, "Yengil sanoat mahsulotlarini konstruksiyalash va texnologiyasi" kafedrası mudiri. A.A.Xojiyev - Namangan to'qimachilik sanoati instituti, "Yengil sanoat mahsulotlarini konstruksiyalash va texnologiyasi" kafedrası professor v.b. B.B.Dadamirzayev – Namangan to'qimachilik sanoati instituti, "Yengil sanoat mahsulotlarini konstruksiyalash va texnologiyasi" kafedrası assistenti.
9	Taqrizchilar: Bobojanov X.T. - Namangan to'qimachilik sanoati instituti, "To'qimachilik mahsulotlari texnologiyasi" kafedrası prof., t.f.d Yunusov O.- "IDEAL TEKSTIL ORZU" MCHJ rahbari

	yuzasidan mustaqil fikrlay olish, mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayorlash va uni taqdimot qilish, nazorat turlari bo'yicha berilgan topshiriqlarni o'z vaqtida topshirish.
6	Asosiy adabiyotlar 1. Жабборова М.Ш. Тикувчилик технологияси. Т.: 1994. 2. Мальтцева Е.П. Тикувчилик материалшунослиги Т.:1986. 3. Abbasova N.G. va boshq. Yengil sanoat mahsulotlari materialshunosligi. Т.: 2006. 4. Очилов Т.А. ва бошқалар. Тўқимачилик материалларини синаш. "Ўзбекистон", Т., 2004 Qo'shimcha adabiyotlar 1. Исаев В.В. Тикувчилик корхоналари жихозлари. Т.: 1986. 2. Кирюхин С.М., Соловьев А.Н. Контроль и управление качеством текстильных материалов, М.: 1977. 3. Бершев Е.Н., Куликова Н.А. «Технический контроль в производстве нетканых материалов М.: 1983. Axborat manbalari: http://ziyonet.uz http://title.uz http://www.textileclub.ru www.uzts.uz w.w.w.terrot.de www.sifat.uz w.w.w.mayer.com www.modnava.ru www.fashion.ru www.desian.com https://textile.iitd.ac.in.com
7	Namangan to'qimachilik sanoati instituti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.
8	Fan/modul uchun ma'sullar: N.B.Maqsudov - Namangan to'qimachilik sanoati instituti, "Yengil sanoat mahsulotlarini konstruksiyalash va texnologiyasi" kafedrası mudiri. A.A.Xojiyev - Namangan to'qimachilik sanoati instituti, "Yengil sanoat mahsulotlarini konstruksiyalash va texnologiyasi" kafedrası professori v.b. B.B.Dadamirzayev – Namangan to'qimachilik sanoati instituti, "Yengil sanoat mahsulotlarini konstruksiyalash va texnologiyasi" kafedrası assistenti.
9	Taqrizchilar: Bobojanov X.T. - Namangan to'qimachilik sanoati instituti, "To'qimachilik mahsulotlari texnologiyasi" kafedrası professori, t.f.d. Yunusov O.- "IDEAL TEKSTIL ORZU" MCHJ rahbari